

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (12 fr)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	3 fillér (4 kor.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Csütörtök, január 14.

Szinvallás.

Kolozsvár, jan. 14.

Az a vallatás, a mely által Tisza István miniszterelnök a néppárt látható fejből kicsikarta annak a beösmérését, hogy a néppárt most nem küzd a magyar vezényszóért, a lehető legalkalmasabb pillanatban esett meg. Nemcsak azért, mert az ország már valóban méltó érdeklődéssel várt színvallást a néppárttól arra nézve, hogy milyen tényleges és erkölcsi alappal bír az a viselkedése, hogy párttharózat ellenére és párttharózat nélkül hol szítja, hol szidja az obstrukciót, hanem azért is, mert az osztrák delegációk bécsi tanácskozása megint aktuálissá teszi a hadsereg szellemének és vezényleti nyelvének kérdését.

Persze azok, akik a »kulturális fejlődés« jelszavának leple alatt a »meddő« közjogi vitákat és az évszázados gravaminális politikát száműzni akarják a magyar közélet berkeiből, akik a kultura fejlődésénél nem fektetnek súlyt arra, hogy magyar kultura fejlődjék, akik az anyagi haladásban látják csupán a kultura fejlődését, azok — mondjuk bizonyára megint meddőnek és haszontalannak fogják mondani azt, hogy a *Pütreich* lovag hadügyminiszter legújabb kirohanásával foglalkozzunk.

Pedig ez a kirohanás megérdemli, hogy visszaveressék nemcsak miniszterelnöki mérges szavakkal, hanem a sarkára álló magyar nemzet öntudatos erejével. Hiszen a közös hadügyminiszter megint, határozottan és élesen állította előtérbe azokat az elveket és nézeteket, melyek a chlopyi hadiparancsban és Körber szájából elhangzottak s melyek még a szabadelvűpárt mameikjainak vérért is gyorsabban keringésbe hozták.

»A heves nyilvános szóvitákban és az ahhoz fűződő hírlapi polémiákban, — ugymond Pitreich, — a legközelebbi multban igen bőven történtek kísérletek és sajnos, azt kell mondanom, nem eredmény nélkül, a melyek a *hadsereg hagyományos szellemét bűnbaknak akarták odaállítani*, a mely megzavarja a hadsereg és a lakosság jó egyetértését és egyes nemzeteket nyom, ezért a lehető leggyorsabban lemeszárlandó.«

Nagyon, nagyon igaza van a miniszternek ebben, csak annál az egy kitéjesznél, hogy »bűnbaknak« választott volna rövidebbet, és igazabbat; azt hogy *bűnbaknak* akarták és nem eredmény nélkül akarták odaállítani a hadseregnek azt a hagyományos szellemét, mely onnan a feledést és a tanulást, letűnt korok avult jogainak feledését és a néphatalom jogosultságának megtanulását örökre kizárja.

Azt kérdezte a hadügyminiszter, hogy:

„Milyen joggal ignorálják a szolgálati szabályzatnak a főnállását, a mely a valódi tradíciót képviseli és mily joggal terjesztik azt a nézetet, hogy az a szellem, a melyben a hadsereget vezetik, a melyben az él és működik, hibás abban, hogy a politikai és nemzetiségi viszály kiélesedik vagy a hadsereg átragad?“

És maga Pitreich ur adja meg erre a kérdésre a válaszul szolgáló alapot a következő súlyos, sérelmes, ellenünk irányuló nyilatkozattal: a vezető katonai köröknek szerinte ugyanis

„azt a rendkívül fontos kötelességet is teljesíteniük kell, hogy a politikai vagy nemzeti ellentétnek a hadseregbe való behatolását megakadályozzák és ne tartsák, hogy abban az egyik nemzet tagjai a többi fölé emeljék magukat, mert az osztrák-magyar hadsereg néphadsereg, de nem német, sem magyar, sem cseh, sem lengyel stb. néphadsereg, hanem az összes nemzetek közös hadserege, a melyben

csak egyforma méltánylásra és megbecsülésre és egyforma oltalomra kell, hogy találjanak. Erre tanít bennünket a hagyomány, a melyet a katonai szabályzat hirdet.«

Hát ime ez a szellem az, a mely a hadseregből kiirtandó, ime ez adja meg a jogot arra, hogy azt a tradíciót, mely katasztrófáról katasztrófára vezette a hadsereget is, a Habsburg uralom alatt levő népeket is, lemeszároljuk végre, annyi idő után. De még inkább kiirtandó az a szellem, a mely az egyik nemzetet, a németet fölébe akarja helyezni a többinek és azt kívánja, hogy az „összes nemzetek közös hadserege“ bátran és hőiesen harcoljon egy fantomért, az öszmonarchiáért. És valóban irgalom nélkül lemeszárlandó az a fölfogás, amely a „néphadsereg“-re akar oktrojálni egy vadidegen idiomát, valamint az is, amely — mint a Pitreich generális uré is — a magyar nemzetet megint a cseh, lengyel, stb. nemzetek közé sorozza be. Igen, hirdetni kell és a miniszter szavai után még hangosabban, még nagyobb nyomatékkal azt, hogy a hadsereg tradíciós szellemét le kell ölni és ha ez a szellem a szolgálati szabályzatban van letéve, akkor azal együtt.

A nyelvkérdésben a közös hadügyminiszter megint a „soha“ álláspontjára helyezkedett, kimondván, hogy: „az *egységes vezényleti és szolgálati nyelv nemcsak célszerű, hanem föltétlenül szükséges is*“ és az annak megváltoztatására irányuló törekvés „a ma oly rendkívül élesen kifejlődött nemzeti érzékenységekben rejlik“. Tökéletesen igaza van a hadügyminiszternek, hogy a német vezényleti és szolgálati nyelv ellen indított harc a nemzeti érzékenységekben, a ma — szerencsénkre — végre erősebben kifejlődött nemzeti érzékenységekben rejlik. Ez az érzékenység meg van valóban, a fejlődés rendjén fejlődött az ki mai fokáig; de hát ezzel az érzékenységgel számolnia kell annak a hadseregnek, amely a nemzet organizmusának csak egy szerve, a melyet a nemzet lát el vérrel s a mely mégis, épen a hagyományos szellemre hivatkozva meri a nemzetnek oda vágni, hogy eb ura. . . .

Beszédje végén aztán a miniszter a katonai oktatás kérdéséről így nyilatkozott:

„szellemnek a katonai nevelő- és képzőintézetekben nem szabad másnak lennie, mint annak, a melyet szolgálati szabályzatuk hirdet. Ebben a szellemben kétségtelenül alapja van annak, hogy a haza, a saját nemzet iránt való ragaszkodás és szeretet érzelmeit gondosan ápolják, de azokat egyuttal föltétlenül rendíthetetlen főlismerésével fejlesztse annak, hogy a haza és a saját nemzete java és baja a legérzékenyebben függ a közös hadsereg szolgálati szervezettől és annak rendíthetetlen hűségétől a legfőbb hadurhoz.“

A maga pórségében mutatkozik ebben az az elv, hogy a haza, a nemzet, az azokhoz való ragaszkodás és szeretet olyan fogalmak és érzelmek, amelyeknek van alapjuk; de amelyek alárendelendők a közös hadsereg és a legfőbb hadurhoz való hűség szentségének. A Pitreich ur kátéja szerint lehet a „néphadsereg“ derék tisztje az is, aki elfordul a hazájától és nemzetétől; de nem lehet az, aki a közös hadseregben kívül, a magyar alkotmány védelmében harcol. A közös hadügyminiszternek ezen nyilatkozatai teszik aktuálissá és stilszerűvé a néppárt vallatását egy a vallatásra, mint a vallatottakra nézve. Mert ha Tisza István ezek után is csak szóval akar majd a magyar jogoknak érvényt szerezni és ha a néppárt ezek után se fogja a magyar jogok kivívását nyílt sisakkal és férfias őszinteséggel célul kitűzni,

akkor méltók lesznek egymáshoz, akkor egyik se vethet semmit se a másiknak szemére!

— **Hazugságok.** Némely »testvérpárti« lap passzióját lel abban, hogy újabban már a *Kossuth* Ferenc és *Tisza* István között a választásokra vonatkozólag folytatott megállapodásokat adja be olvasóinak. Kerületbeosztásokról s az e körül történt megegyezésekről regélnek e hírek, melyeknek szülője egyedül a pletyka s melyek természetesen légből kapott — *hazugságok*

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, jan. 13.

Elnök: Perczel Dezső.
A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök: Előterjeszti az irományokat, köztük bejelenti, hogy gróf Teleky Sándor lemondott jegyző állásáról és az így megürült jegyzői állás betöltésére a szombati ülést tűzi ki, amikor a többi üresedésben levő tagsági helyeket is betöltik. Következik a napirend az ünnecélszám megállapítási javaslat részletes tárgyalásának során a második szakasz.

Szederkényi Nándor szerint ezen szakasz felett a vita már bezáródott.

Elnök: Még nem zárult be a vita, hanem ha nincs szónok készségesen bekezeszti.

Münnich Aurél előadó: Miután a honvédelmi miniszter tegnap a II-ik szakasz törlesztéséhez hozzájárult, a maga részéről is készséggel csatlakozik Lovászy Mártonnak erre vonatkozó javaslatához.

Kovács Pál: Újból ajánlja határozati javaslatát, mert a katonai büntető perrendtartás módosítására szükség van.

Elnök: A vitát bezárja. Következik a határozathozatal. (A ház a törvényjavaslat II. szakaszának törlesztésére vonatkozó Lovászy indítványt elfogadja és mellőzi a többi indítványt.) Következik a törvényjavaslat harmadik szakasza.

Szederkényi Nándor: Kéri törlesztését a szakaszban foglalt azon rendelkezéseknek, hogy a végrehajtással a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel együtt bízaszk meg. Erre nézve ellenindítványt nyújt be.

Tisza István gróf: Szede kényi ismét hangsúlyozta, hogy az ünnecélszám jog a képviselőháznak illeti. Ez helyes. Másként van azonban a vérendszert megállapítása, ez már közügyes dolog. Ez a valódi tényállás.

Elnök: Szederkényi ellenindítványát tizen írták alá, de mivel azok közül még ötven sincsenek jelen. . . . (Nagy zaj a balon.)

Szederkényi Nándor: A házszabályokhoz szól. Az mindegy, ha ötven is vagyunk jelen, hiszen nem szavazásról van most szó.

Elnök: A vitát bezárja. Következik a szavazás. (A ház többsége a Szederkényi indítványát elveti s a szakaszt egész terjedelmében elfogadja.) Ezzel a törvényjavaslat általánosságban, mint részleteiben elfogadtatott, annak harmadszori olvasása a jövő ülésen fog megtörténni. Következik a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslat.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Hegedüs Lóránt előadó: Ismertetni a javaslatot általánosságban, elmondja a kezdetét egész a mai napig, minő különböző fázisokon, változásokon ment át s esetetli a tisztviselők helyzetét, kimutatva az obstrukciónak káros hatását, kéri a javaslatnak elfogadását.

Kossuth Ferencz pártja nevében szól. A függetlenségi párt mindég szívén viselte a tisztviselők sorsát. Örömmel látja, hogy a javaslat egyszer már a Ház elé került és általánosságban hozzájárul ahhoz.

Batthányi Tivadar gróf: Szintén üdvözi a javaslatot. Azonban néhány észrevétele van, a melyet ezzel kapcsolatban ki akar fejteni. Első sorban is a tisztviselő létszám szaporításnak halt-ot kell mondan.

Nagy Ferencz: Ad neked Hollo!

Batthányi Tivadar gróf: Miért?

Nagy Ferencz: A német kommandóért.

Batthányi Tivadar gróf: A halt-ot csak itt mondom. Különböző is a ragaszkodom a magyar vezénylethez. (Derültség. Helyeslés balról.) A proteciónak lehetőleg véget kell vetni. Végül a javaslat hatálya ne visszamenőleg lépjen érvénybe.

Simon Samadám Sándor: A tisztviselők anyagi függetlenségének szükségességéről és nagyfontosságáról beszélt. A kormány nagy diszkrétionális jog jut kezébe a javaslat által. Határozati javaslatot nyújt be a tisztviselők függetlensége érdekében.

Szederkényi Nándor: A törvényjavaslat telve van hibákkal ugyan, de azért elfogadja most a szőnyegen forgó javaslatot

ama kijelentéssel, hogy a midőn a fizetésrendezésről szóló javaslat tárgyalás alá kerül, akkor fog majd reámutatni a hibákra és fogja kérni orvoslását.

Kecskeméthy Ferenc: A választópolgárok már régóta aggódva várják az adóreformokat. Miért legyen meg hamarabb a tisztviselőknak a fizetésrendezése a honpolgárok adóreformjánál? Különösen pedig ezen az alapon nem szavazza meg a javaslatot.

Lovászy Márton: Csatlakozik Szederkényi felszólalásához, de egy körülményt nem hallgathat el. Ez pedig a vasuti tisztviselők kérdése. Miért lennének irántuk mostohák? Kéri a pénzügyminisztert, hogy egy kis pótvajaslattal könnyítsen a vasutasok sorsán is.

Nessi Pál: A körülmények kényszer hatása alatt szavazza meg a javaslatot, mert sok kifogása van ellene. Így például első sorban az előmenetelt illetőleg sok javítani való lenne különösen a VI., VII., VIII. fizetési osztályokban a bíráknál.

Polányi Géza: Nem fogadhatja nagy hozsannával a jelen javaslatot, mert nincsen mellette a szolgálati pragmatika. Igazat ad Nessinek, hogy különösen az igazságszolgáltatás keretében működőket lehetőleg függetleníteni kell anyagilag, hogy meg ne történhessék ismét egy olyan eset, hogy a magyar igazságszolgáltatás egy előkelő tagja megvesztegethető legyen. Ő a jelen javaslatot úgy fogja fel, hogy az általam jutalmat akar adni ezzel hű katonáinak. Egy helyes, szép és nemes dolog, a melyhez szívesen hozzájárul. Azonban szeláció gyanánt nem hajlandó átengedni. Tudomása szerint ugyanis számtalan egyén van, aki csak azért nem ment és nem menesztetett nyugdíjba eddig, hogy magasabb fizetési fokba jutva az új fizetési rendszer alapján menjenek nyugdíjba. Ezt helytelini és ennek elkerülése végett azt ajánlja, mondassék ki, hogy a javaslatban foglalt fizetésemelésben a nyugdíjakat illetőleg csak a részesüljön, aki a jelen javaslat elfogadásától számított két év alatt megy csak nyugdíjba. A javaslatot egyébként általánosságban elfogadja.

Elnök: A vitát bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter: Reflektál az elhangzottakra. Visszautasítja azt a vádat, mintha a fizetésrendezésnél a súlypont csak a magassabb fizetési osztályokra irányulna. Ez nem áll. A kormány minden fokozatot szem előtt tartott. Kijelenti, hogy a kormány kióhajtja elégtelen az összes állami tisztviselők igényeit és ezért bevonja mind az összes közfunkcionáriusokat a fizetés rendezési javaslatba. Elismeri, hogy sok a tisztviselő és azok számát apasztani is fogják. A szolgálati pragmatika kormányprogramot képez és meg is valósítja mielőbb. Az előléptetésnél minden proteción ki van zárva, mert e tekintetben a javaslat szerint csupán a szolgálati évek száma dönt. Ez év folyamán még benyújtják a végleges javaslatot, melyben a vasutasokról is gondoskodva lesz.

Ezután a ház a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Szathmári Mór: Interpellált egy katonai átirat tárgyában, melyre a miniszterelnök szigorú vizsgálatot helyezett kiállításba.

Ezzel az ülés véget ért.

Városi közgyűlés.

Bizottsági válaszok.

Szűzbeszéd.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 13.

A lezajlott választások egy kis színeséget, elevenéget vittek be a közgyűlési terem öreg falai közé. Még alig volt három óra, a midőn már megtelt a közgyűlési terem, nyüzsgő csoportokkal. Az új városatyák forogtak, izegtek, mozogtak a teremben, várva, hogy előbb az öregek foglalják el a helyeiket. De annyit már is láthatott a gyakorlott szem előre, hogy a hangulat puska-poros. Az előzetes megbeszélésekből két név hallatszott ki sűrűn: dr. Óváry — dr. Weisz. Aminthogy később be is bizonyosodott, hogy ez a két név bőséges vitaanyagot adott a közgyűlésnek.

De vége szakadt a képviselők egymás közötti évődésének is. Bevonult Szvacsina polgármester. Kíséretében a tanácsosok, a jegyzők és áttörtetve a terem közepén álló képviselők között, az elnöki székre ült. Mert *Béldi* Ákos főispán elmaradt a mai nevezetes ülésről. . . .

Most már mindenki helyet keresett. Véletlen volt-e, de az új függetlenségi képviselők összevették a terem baloldalán, egy csoportban. Amely aztán a közgyűlés tartama alatt a lehangosabb volt. . . .

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér soronként 40 fillér.

A megnyitás.

A polgármester csenget és csendes lett a terem. S ekkor egy rövid kis beszéddel üdvözölte az új városatyákat. . . . A kik most még rejtélyesek, mert nem tudni, ki-ben mi lakik; de a kik már ezen az első közgyűlésen ugyancsak domináltak a tárgyalást. . . . Az öregek meg hagyták őket: gondolván, beszéljétek ki magatokat most ti is egy kicsit. . . .

Éljénzés zúgott fel a teremben, a midőn Szvacsina befejezte üdvözlő beszédét.

Memento mori.

S ekkor felállott *Vikol* Kálmán h. polgármester, a ki *Kazay* Rezsőt, a nemrég elhunyt bizottsági tagot parentálta el kegyeletes szavakkal. A közgyűlés csendben meghallgatta ezt is, még az iránt sem érdeklődött, hogy mi lesz hát *Kazay* üresen maradt bizottsági helyével. . . . Ezt a témát a rendes közgyűlésre hagyták, mert sokkal izesebb csemege várt még elfogyasztásra. A milyen nem is egyhamar akadt Kolozsvár városában. Egy mandátum megsemmisítése. . . .

A tűzpróba.

S e várakozás közepette felállott *Eszterházy* László, a szimpikus főjegyző, hogy előterjessze az igazoló-választmány jelentését. S egyszerűen előterjesztette a jelentést, melyben egy szó sem volt dr. Óváry Elemérről, egy hang sem arról, hogy egy mandátumot megsemmisítettek, hanem kezdődött a III-ik kertületi névsor dr. Papp Józseffel és végződött dr. Weisz Józseffel. . . .

Vihartjelző zúgás futott végig a termen. . . . De azért még vártak. Mikor azután még az is elhangzott, hogy *Somodi* István lemondott a virilis jogáról — mert megválasztották — és helyébe *Papp* Jenő bivatott be: hát akkor onnan a balmezéről valami moraj hallatszott. . . . S *Kecskeméthy* István, a függetlenségi párt elnöke erősen integetett a jegyzőnek, hogy beszélni akar. . . . De *Pisztóry* Mór nem integetett, hanem felállott és beszélt. S maró gunynyal jelezte, hogy a lapokból miről értesült. Arról t. i., hogy egyszerűen dr. Weisz Józsefet igazolják, holott új választást követel a törvény. S az előterjesztésben hallgatnak arról, hogy egy mandátumot megsemmisítettek. . . .

Erős, lelkes éljénzés, helyeslés kísérté a tudós tanár törvénytárgyát a balmezéről, melyhez lassankint a középről is csatlakoztak. Nem is szólva *Ápáthy* Istvánról, a ki ott *Pisztóry* mellett helyeselt erősen. . . .

A főjegyző precedensekre hivatkozott, de hiába. . . mert ha mindez talán elfogadható lett volna, ha dr. *Várady* Aurél nem siet segítségére. Így azonban végleg kompromittálódott az előterjesztett jelentés. . . .

Végre szóhoz jutott *Kecskeméthy* István, a függetlenségi párt elnöke, a ki magyarázatot adott a tényekről. Nem kertilgette a kérdést, hanem kimondotta, hogy itt eltilkolták a jelentésben a tényeket. . . .

— Választottunk-e póttagokat? kérdi a szónok.

— Nem, nem! hallszik mindenfelől.

— No hát akkor nem is lehet behívni senkit! — mondja *Kecskeméthy* általános helyeslés közepette.

Most már *Köntzey* Imre szűz-szóno-kolt. Természetesen ő is helyesli az elhangzottakat és a behívást törvénytelennek mondja.

Ez a szó nagyon fáj a polgármesternek. Nem igen szokott hozzá, hogy »törvénytelennek« mondjanak valamit.

— Vonja vissza — kérte szépen *Köntzeyt*. De az megkötötte magát:

— Hát ha nem törvénytelen, akkor nem alapszik törvényen! — szólott és nagy derűtlenség közepette leült.

Ezután *Somodi* István beszélt. Majd *Salamon* Antal védte a tanács álláspontját nagy ellenmondások közepette. Utána *Szvacsina* beszélt még, majd *Pisztóry* Mór, *Köntzey* Imre, *Balogh* Károly szóltak a tárghyhoz.

Ekkor már kerek egy tucat indítvány feküdt az asztalon és *Szvacsina* egyre felvilágosításokat kért az egyes bizottsági tagok indítványairól. A kavarodás teljes volt. Mindenki megrémült most már; mi lesz ezzel a sok indítvánnyal. Csak dr. Papp

József mosolygott e zürzavar közepette rejtélyesen. S mikor már teljes volt a kavardás, mikor már a mentőkért akartak telefonálni, akkor felállott dr. Papp József és szintén elmondotta szűzbeszédét. A végére pedig egy indítványt kapcsolt, mely egyszerre elmosta a többi mind. A mentőket visszatelefonálták, a kavardás megszűnt: *egyhangulag elfogadták dr. Papp József indítványát.*

Ezután a bizottsági tagokat választották meg és mire a szavazatszedő bizottság elnöke Pollák Lajos és a kirendelt bizottsági tag: Kanitz Jenő összeszámlálták a szavazatokat, már csupán négy-öt voltak a teremben. A többiek elszédültek hazafelé az első nevezetes ülésről... Amely nagyon kedvező auspiciumok között indult meg... Azokra nézve t. i., akik egy kis tisztogatást óhajtanak a városi közügyekben...

A közgyűlés részletes tudósítása a következő:

Jelen voltak: Bizottsági tagok: Adorján György, dr. Apáthy István, B. Bak Lajos, Balogh Károly, Benel Ferenc tb. tiszti főügyész, Betegh Bálint, Betegh Péter, Böhm Mihály, dr. Csipkés Károly, D. Deák József, Diószeghy Mihály, Ferenczy Dezső, dr. Generich Gusztáv, dr. Haller Károly, Havas Lázár, Hirschfeld Károly, Katona András, Kanitz Jenő, dr. Kecskeméthy István, Koleszár Sándor, Kovács István, Kuszó István, Köntzey Imre, Lósy Béla, dr. Menyhárt Gáspár, Merza Gyula, Merza Lajos, dr. Mihály József tb. tiszti főügyész, Nagy Dezső, Nagy János, dr. Papp József, dr. Pisztor Mór, Pál György, Pollák Lajos, Reményik Károly, Rucka Lajos, Somodi István, dr. Szádeczky Lajos, dr. Szamosi János, Szekula Ákos, dr. Széchy Ákos, Szilágyi Lajos, Tanács József, dr. Török István, dr. Tutsek Sándor, dr. Várady Aurél, Zágoni Szabó Mihály.

Tiszviselők: Szvacsina Géza polgármester, Salamon Antal tanácsos, Vikor Kálmán tanácsos, ár. elnök, Fekete Nagy Béla tanácsos, Ehringer Lajos tanácsos, dr. Eszterházy László főjegyző, Tarnai Mór aljegyző (tb. főjegyző), dr. Nemes Ferenc aljegyző, Föder Ottó aljegyző, Polcz Rezső tiszti alügyész, dr. Hadady Endre főkapitány, Póczy Mihály főmérnök.

A közgyűlés részletei.

Szvacsina Géza polgármester kevéssel három óra után nyitotta meg a közgyűlést. Üdvözölte a törvényhatósági bizottság új tagjait és azon reményét adott kifejezést, hogy az új képviselők buzgón fognak közreműködni a város érdekeinek előbbrevitelén.

Utána Vikor Kálmán városi tanácsos, árvaszéki elnök parentálta el kegyeletes szavakkal a nemrég elhunyt Kazay Rezsőt, ki buzgó tagja volt a városi törvényhatósági bizottságnak.

Most dr. Eszterházy László városi főjegyző emelkedett szólásra. Az igazoló választmány eljárásáról tette meg jelentését, előadva, hogy az igazoló választmány a megválasztott törvényhatósági bizottsági tag mandátumát igazolta.

— Igazságtalanság! törvénytelenség! — zugták mindenfelől.

A nagy zajban először Pisztor Mór jelentkezett szólásra. Csodálkozik azon, hogy a főjegyző az igazoló választmány jelentését úgy adja elő mintha a legtermészetesebb dolgokat tartalmazná az. Pedig homlok-egyenest ellenkezik a törvény világos rendelkezésével. Az igazoló választmánynak nem volt jogában dr. Weisz Józsefet megválasztott törvényhatósági bizottsági tagnak jelenteni ki az 1886. évi XXI-ik törvény-cikk 36. és 43-ik §-a világosan körülírja, hogy ki lehet a törvényhatósági bizottság tagja. De se az egyik, se a másik paragrafus nem tud arról, hogy az igazoló választmány is importálhatna képviselőket a kommunálisba. (Helyeslés.)

Eszterházy László főjegyző szerint az igazoló-bizottság eljárásának jöviszemiségehez nem férhet kétség.

Közbeiktások: Nem arról van szó. Eszterházy: Kéri az igazoló-választmány jelentésének tudomásul vételét.

Felkiáltások: Nem vesszük tudomásul! Most Várady Aurél is szólan próbál, de okvetlenkedései elvesznek a nagy zajban, senki sem hallgat rá.

Dr. Kecskeméthy István: Az igazoló választmány jelentésének azon része, melyben Weisz Józsefet megválasztott törvényhatósági bizottsági tagnak jelentik ki, semmiképpen sem vehető tudomásul. Csak a választó polgároknak van joguk egyik vagy másik polgárnak mandátumot adni és megválasztani, hogy védje érdekeit a kommunálisban. Különben is az Óvári Elemér igazolásának kérdése még véleg el sincs döntve. Óvári ugyanis megfellebbezte az igazoló-választmány határozatát. Csak a felelősség sorsának eldöntése után lehet arra gondolni, hogy az Óvári helyét betöltésék. Akkor is mint a törvény világosan előírja választás útján.

Szvacsina Géza: Hivatkozik a régi szokásra, mely szerint a nem igazolt képviselők helyét mindig úgy töltötték be, hogy az ugyanazon körletben legtöbb szavazatot kapott jelöltet igazolták.

Köntzey Imre: Nem nyugszik meg a polgármester magyarázatában. Az igazoló választmány eljárása törvénytelen.

Szvacsina: Nem törvénytelen, legfeljebb sérelmes.

Köntzey: Hát nem nyugszik törvényes alapon. Somodi István Weisz Józsefet nem tekintheti igazolt képviselőnek. Indítványozza, hogy az igazoló-választmány jelenlétében a Weisz József megválasztására vonatkozó részét ne vegyék tudomásul,

Salamon Antal, Balogh Károly és Pisztor Mór rövid felszólalásai után dr. Papp József a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„A közgyűlés az igazoló-választmánynak a hat meg nem fellebbezett helyre vonatkozó jelentését tudomásul veszi. A hetedik hely betöltésére vonatkozó javaslatát illetőleg intézkedését nem veszi tudomásul, hanem majd ha jogerős határozattal áll szemben a közgyűlés, akkor fog intézkedni a hetedik hely betöltésére vonatkozólag.”

Zugó helyeslés kísért a Papp József indítványát s azt a közgyűlés egyhangulag magáévá tévén határozatá emelte.

Igy elintéztetett az igazoló-választmány jelentése, a választásokra tértek át. A választások kivéve a közigazgatási és számonkérő bizottsági tagokat mind közfelkiáltással történtek.

Az eredmény a következő: A lovató bizottságba: Salamon Antal és Hadady Endre.

Az esküdtek alapjajstromát összeíró bizottságba: B. Bak Lajos, Csernyánszky Lajos, Demjén Gusztáv, Eszterházy László, Fazakas József, Gáman Zsigmond, Gombos Ferenc, Kis Zsigmond, Kuszó István, Magyar Endre, Nagy János, Pollák Samu, Reményik Károly, Simonffy István, Szilágyi Lajos, Léhmann Róbert.

Istolaszékbe: B. Bak Lajos, Balogh Károly, Békésy Károly, Benel Ferenc, Dobál Antal, Ehringer Károly, Erdélyi Károly, Eszterházy László, Farkas Lajos, Fekete-Nagy Béla, Ferenczy József, Gáman Zsigmond, dr. Hoór Károly, Kecskeméthy István, Kiss Sándor, dr. Kossuthány Ignác, Kozma Ferenc, dr. Boros György, Kuncz Elek, Matay Kálmán, Nagy Lajos, dr. Nagy Mór, Polcz Rezső, Somodi István, dr. Szádeczky Lajos, dr. Szamosi János, dr. Schneller Lajos, dr. Szekeres Károly, Szvacsina Géza, Tariczki Ferenc, dr. Török István, Turcsányi Gyula, dr. Vajda Gyula, dr. Várady Aurél.

Közmunkabizottságba: Brucsy László, Gere Kálmán, dr. Gidófalvy István, dr. Haller Károly, Harcegh Lajos, Hevesi József, Hubert Iván, Koleszár Sándor, Kuszó István, Lósy Béla, Merza Lajos, Nagy Lajos, Pápay Sándor, Pollák Samu, Somodi István, Tokaji László, Páky Lajos, Pápay Sándor, Török Sándor, dr. Tutsek Sándor.

Rendészeti bizottságba: Adorján György, Benel Ferenc, Biró István, Böhm Mihály, dr. Deák József, Diószeghy Mihály, Gombos Ferenc, dr. Hadady Endre, Havas Árpád, Havas Lázár, Hevesi József, Hirschfeld Károly, Katona András, Kuszó István, Lósy Béla, Nagy Gábor, Nagy János, dr. Óvári Elemér, Pál György, Polcz Rezső, ifj. Reményik Lajos, Székely Mihály, Szilágyi Lajos, Tanács József, Zágoni Szabó Mihály.

Tanügyi szakbizottságba: Dr. Apáthy István, B. Bak Lajos, Balogh Károly, Biró Béla, dr. Boros György, dr. Eszterházy László, dr. Fabinyi Rudolf, Ferenczy József, Ferenczy Dezső, Gombos Ferenc, Generich Gusztáv, dr. Kecskeméthy István, Kiss Mór, Kis Sándor, dr. Kolozsvári Sándor, Kuszó István, dr. Lukács Adolf, dr. Nagy Mór, Nagy Lajos, Póczy Mihály, Szabó Sámuel, Szamosi János, Szádeczky Lajos, dr. Széchy Ödön, dr. Török István.

Egészügyi bizottságba: Dr. Apáthy István, Biró János, dr. Engel Gábor, dr. Fabinyi Rudolf, Fekete-Nagy Béla, dr. Generich Gusztáv, Hadady Endre, Póczy Mihály, dr. Purjes Zsigmond, Reményik Károly, Salamon Antal, Tanács József.

Esküdtek szolgálati lajstromát összeíró bizottságba: Kiss Sándor, Koleszár Sándor, Merza Gyula, Reményik Viktor, Szekula Ákos, dr. Várady Aurél.

A közigazgatási bizottság és a számonkérőszék megalakítására elnök titkos szavazást rendelt el. A szavazatszedő-bizottság elnöke Pollák Lajost, s melléje Kanitz Jenő bizottsági tagot küldötte ki a törvényhatóság. Beadott 50 szavazat. Megválasztott:

Közigazgatási bizottságba: Dobál Antal, dr. Gidófalvy István, Koleszár Sándor, Reményik Viktor, dr. Tutsek Sándor.

Számonkérőszék 2 tagjául: Gáman Zsigmond, Merza Gyula.

Ezzel az üléssel, mivel több tárgy nem volt, 5 órakor véget ért.

Nem lesznek választások!

A kormány tervéi.

— Express tudósítás. —

A közt a sok mindenféle kombináció közt, a mi a kormány terveire vonatkozóan egy a sajtóban, mint a politikai körökben föl-fölmerül, legsűrűbben hallatszik az, hogy tavasszal választások lesznek.

A miniszterelnököknek csakugyan az volt a terve előbb, hogy ha majd a mostani obstrukció befejeződ a végkép kiemelve a napirenden lévő ujoncjavaslatok megszavazatának, meg elintézik a delegációs teendőit s aztán tekintet nélkül az ex-lex-állapotra a képviselőház feloszlására kér főlhatalmazást s általános választás útján igyekszik a maga számára kedvezőbb parlamenti viszonyokat teremteni.

Azonban egy értesülünk, hogy gróf Tisza ellátott a tervtől s a parlament munkaprogramját akkép állapítja meg, hogy az 1903-ik évre szóló ujoncjavaslatok elintézése és az erre következő delegációs teendők elvégzése után, az 1904-ik esztendőre szóló ujoncjavaslatokat tárgyalja. Legalább ez a szándéka.

Ez a terv persze újra beleütközik a parlamentáris felfogásba is, a gyakorlatba is. Mert előbb az indeminták megszavazásáról kellene a kormány gondoskodni, hogy megszűnjék a törvénytelen állapot, melynek szerfölött káros hatásai vannak az

országban, nemcsak közigazgatási, hanem politikai szempontból is. Mert a mellett, hogy az ex-lex-benlét hat minden közigazgatási kezdeményezésre, a nemzeti közvéleményt a roppant hosszú ex-lex-állapot ugyiszlóval hozzácsökkítja a törvénytelen kormányzashoz, ami rombolja az alkotmánytisztelést.

Az, hogy a kormány nem nyúl a választások expedienéséhez, egészen érthető. Hiszen a választások után nem tisztázhatja a maga helyzetét. Nagyobb többséget, mint aminővel most rendelkezik, aligha kaphatna, sőt a mostani országos hangulat mellett s tekintettel arra, hogy három új párt is részt venne a választási küzdelmekben, nevezetesen: az ujra született nemzeti párt, az ujszülött Bánffy-párt és a nemzetségek, igen valószínű, hogy a többség megfoghatkoznék. Arra még épenséggel kevés kilátása lehet a kormánynak, hogy az új parlamentben számára a béke és nyugalom virágai illatoznának.

Magában a szabadelvű pártban irtóznak legjobban a választásoktól, melyektől nem várnak a parlamenti viszonyokat átalakító eredményeket.

Nyilvánvaló, hogy a házfelosztást és az új választásokat nem követeli semmiféle végzettség. Ennélfogva a házfelosztás beleütköznék a kormányelnököknek abba az ígértébe is, hogy az új választások előtt megalkotja a választási reformot. Ha azt az ígértét be nem váltáná, megsértené a létrejött parlamenti kompromisszumot.

Az tehát több oknál fogva érthető, hogy most ellát a házfelosztás tervétől, de az már kevésbé érthető, hogy a parlamentet újra csak az ujoncjavaslatok tárgyalásával akarja foglalkoztatni. Ez csak arra vall, hogy Bécsből ezt követelik tőle s a bécsi katonai követelés előtt el kell törpülnie minden egyéb naggyelentőség országos érdeknek, még az ex-lex-állapot megszüntetéséhez fűződő alkotmányos és nagy közigazgatási érdekeknek is. Bizony ez igen szomorú színben tünteti föl a mi egész parlamentáris életünket.

A megsértett vezérkari főnök.

Esküdtbíróági főtárgyalás.

(Express tudósítás.)

Budapest, jan. 13.

Érdekes sajtópörört tárgyalt ma a budapesti büntetőtörvényszék mint esküdtbíróági Zsitvay Leó kuriai bíró elnökelete alatt. A vádlott Loránt Dezső, a „Független Magyarország” felelős szerkesztője volt, aki lapjában „Beck—Latour” cím alatt vezércikket írt, amelynek a következők részletei inkriminálják a királyi ügyességet:

— Nyilvánvaló, hogy ez az ember százszoroson inkább rászolgált a lámpavasra, mint a szerencsétlen Latour, aki csak eszköz volt a nálánál hatalmasabb főhercegi kamarillatagok kezében. A hőhercegség nem valami szép mesterség. De a nemzet ellenségét lámpavasra huzni — az mégis gyönyörűség lehet.

Beck—Latour! Hogy a magyar király még egyszer sem rugta el a Hadur mellől a gonosz tanácsait. Nyilvános tehát, hogy ez a katonai, aki vakmerő gőgjében elég merész egy nemzet akaratával szembeállani, esküszegésre, törvénytelenségre, alkotmányellenes cselekedetre próbálja rábíni a királyt.

A királyi ügyesség szerint Loránt a cikk inkriminált részeiben bár Beck Frigyes cs. és kir. tábornagynak, vezérkari főnöknek olyan tényeket állított, a melyek valóságuk esetén a megsértett tábornaggyal szemben a büntető eljárásra adnának alkalmat és őt a közmegvetésnek tennék ki, azoktól Loránt a vezérkari főnökkel szemben meggyalázó kifejezéseket használt.

A cikknek a forradalmi jellegű részeiben a cikkíró gyönyörűségnek nevezte, magasztalta a lámpavasra való felhúzással el követett szándékos emberölést. Azt állítja Beck vezérkari főnökről, hogy a nemzet esküdt ellensége és mint ilyen, esküszegésre akarja bírni a királyt.

A tárgyalás megkezdése előtt Loránt Dezső védője, dr. Visontai Soma arra kérte a törvényszéket, hogy napolja el a tárgyalást, mert annak idején sem ő, sem Loránt nem kapott vádiratot, amit esetleg megfellebbezne a vádtanács az eljárás meg is szüntethette volna. Dr. Magyar István királyi ügyész ezt ellenezte. A bíróság hosszabb tanácskozás után a védőt kérelmével, amelyet indokolatlannak talált, elutasította. Visontai a határozat ellen semmiféle panaszt nem jelentett be. Egyezsersmind a bíróság negyven percig felfüggesztette a tárgyalást, hogy a védő részletesen informálhassa a vádlottat. Előbb azonban megalkotották az esküdtjeiket. Az esküdtek tagjai lettek: Fehér Ödön, Neuschloss Kornél, Bauer Mátyás, Gaiszler Béla, Elek Pál, Blau Arnold, Elek Lipót, Teltsch Berchtold, Horeczky Ándor, Delikát Ignác, dr. Pollák Gyula és Mosolygó Gyula rendes: továbbá Fekete Elek és Földesi Lipót póttagok.

Ezután Lorántot hallgatta ki a bíróság.

Az elnök: Megértette a vádat? Loránt: Nem. Mikor a cikket megírtam és erősből kifejezésekkel aposztrofáltam Becket, merem vallani, hogy a közvéleménynek adtam kifejezést, mert közvélemény, hogy az utóbbi időben minden romlásnak Beck az értelmi szerzője. Ő volt az, aki a korona és nemzet közötti ellentétet kiegyenlítését megakadályozta. Mint a radikális függetlenségi párt lapjának felelős szerkesztője, alapos információ után biztosan tudtam, hogy Lukács miniszter olyan javaslatot vitt a korona elé, amit az egész nemzet elfogadott volna. Beck katonalétre beleavatkozott a magyar nemzet politikai kérdéseibe és a királynál órák hosszat a javaslat elfogadása ellen agitált. Remélem,

hogy ha Beck ur engem vádol, ideál és megfelel nekem azokra a kérdésekre, amelyeket ebben az ügyben hozzá intéztem, ő azonban ez elől elvonta magát.

Az elnök: A királyi ügyész ur azzal is vádolja, hogy bűncselekményt dicsér föl akkor, amikor az akasztást magasztalja. Erre mi a megjegyzése?

Loránt: Csak megismételhetem, amit írtam: A nemzet ellenségei fölakasztani gyönyörűség lehet!

Ezután fölolvasták az inkriminált cikkeket és a pörbeszédre került a sor.

Az ítéletről lapunk zártáig nem érkezt tudósítás.

Egy stróman halála.

Baltes András.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 13.

A nemzetiségi mozgalmak egy ismert nevű embere halt meg tegnapi éjjel. A politikában nem vett részt, a közéletben nem játszott szerepet. A foglalkozása nem is igen predesztinálta rá. Egyszerű nyomdász volt. A híressége az volt, hogy ő volt a román nemzetiségi sajtópörök legnevezetesebb strómanja.

Baltes Andrásnak hívták. A nagyszombeni Tribuna sajtópörökében vállalta el a felelősséget, holott mindig kétségtelen volt, hogy nincs annyi intelligenciája, amennyi az inkriminált cikkek megírásához kellett. Egy időben ő volt a Tribuna névleges szerkesztője.

Első ízben a kolozsvári esküdtszék ítélte el, 1891-ben. 1893-ban újra a bíróság elé került s az ítéletben reá szabott büntetést a szegedi államfogházban iszony le Russu Sirianu Jánossal és Albini T. Septimiuszal egyetemben. Nehány év előtt újra elítélte, több havi fogházra, amelyet már azután töltött le, hogy a nagyszombeni Tribuna megszűnt.

Beteg volt, a mikor kiszabadult. Azt mondták, hogy a sok raboskodás viselte meg. E mellett nyomorba is jutott. Egy aradi román lap hívta föl a könyöröltesek figyelmét reá és gyűjtést is indított a javára, amely azonban nem járt eredményre. Azok, akik helyett a bíróság elé állott Baltes és akiknek bűnéért a börtönbüntetést kellett, nem gondoskodtak róla, hogy megéljen.

A sajtópörök révén nagy hírne jutott nyomdász, Baltes András azután tegnapi éjjel meghalt. Nem sokkal ölte túl a lapot, a melynek szerkesztői egy időben az ő neve mögé bujtak. A román lapok egy bucsuztatják, mint mártírt, mint a ki a strómankodásával üdvös, nemes dolgot cselekedett. Pedig, hogy mi üdvös dolog van a nemzetiségi politikára abban, hogy az igazgatók helyett egy beugrasztott nyomdász üljön és szenvedjen a börtönben: igazán nehéz megérteni.

Beleőrült a bárendezésbe.

Egy aljárásbíró tragédiája.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 13.

Mint tegnap röviden jelentettük, Széksefővárotról egy ottani kir. aljárásbíró egy bárendezésnek izgalmaiba beleőrült. Ez a farsang első áldozata. Az eset részletei a következők:

Kenessey László székesfehérvári kir. aljárásbíró, Kenessey Lajos nyék-pettendi nagybirtokos fiát, hirtelen támadt nagyfokú idegbaja miatt a budapesti Schvarcer-féle gyógyintézetbe szállították. Kenessey László, aki több fehérmegyei arisztokrata családdal áll közeli rokonságban, így Sárközy Aurél komáromi főispánnal is, a székesfehérvári főúri társaságban vezető szerepet játszott s így szomorú sorsa érthető megdöbbenést keltett mindenfelől.

E hó 9-én tartották Széksefővárotról a katolikus-kör Szent István-terem bálját, melynek egyik főrendezője Kenessey László volt. A bál vendégségét tudvalevőleg Erzsébet-Amália kir. hercegnő vállalta el, a aki meg is jelent a bálban. A bál rendezésével járó izgalom annyira kimerítette a fiatal embert idegét, hogy az utóbbi napokban az elmezavar tünetei mutatkoztak rajta s a legképtelenebb dolgokat követte el.

Már napok óta frakkban, klakkban, lakcipőben, bál öltözetben járt mindenfelé, sőt a vendéglőkben is így jelent meg s fehérel keztyűben ebédelt. Halomszámba adott fel érthetetlen táviratokat a városban és vidékre. A törvényszéki elnöknek is táviratilag jelentette, hogy a bál annyira igénybe veszi, hogy hivatalában nem jelenhetik meg. Bécsbe táviratozott husz lakáját, hogy az „udvari bálban” pontos időben jelenjenek meg. Budapestre Berkes bandájáért táviratozott, hogy 1200 koronáért — a mennyit rendszeren az udvari bálknál fizetni szoktak — jöjjön el a bálra muzsikálni. A „Magyar királyban” száz terítékű vacsorát rendelt a bálra Bécsből érkező magas vendégek számára.

Azt is hirdette mindenfelé, hogy a báteremben fogja megtartani eljegyzését egy mágán család ifjú leányával s a frigyat teljes ornatusban, fényes papi segédlettel a püspök fogja megáldani és hogy ennél az aktusnál a főherceggazsany is jelen lesz. Betért egyik cukrázdáta s ott egy csokrot rendelt cukorból, melyet — mint mondta — ő fog átadni a főhercegnek. A bál előtti napon a vármegyeház kapusára ráfordított, hogy miért nem csönget, ha ő megjelenik a vármegyénél.

— Engem, mint az udvari bál főrendezőjét kétszeri csöngetés illet meg — szól s miután látta, hogy a kapu nem teljesíti parancsát, maga ment oda a haranghoz és azt kétszer megrántotta.

A szerencsétlen fiatalembert épen a bál napján, 9-én délután szállították el az elmegyógyintézetbe. A megnyerő modoru, rokonszenves fiatal ember tragédiája széles körben általános részvételt keltett.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 14.

„A hegyen” című dalokból.

(Cosbuc György.)

I.

Ah! Évre év telt el azóta!
A hegynek itt ösvénye volt;
A lejtő tele sok virággal,
Es égszínkéken csillogott.

De ugylátszik megváltozott már,
Az ösvény is cickacskozott;
A hegyoldal tövis borítja,
Es rozsdaszínre változott.

Nem látok gyermeket szaladni
Madar fészék s virág után;
S ünnepnapon, — mint egykor régen,
Most senki sincs a hegy csúcsán.

II.

Vaj' élsz-e még? El nem feledtél,
Te öreg örök a hegyfokon?
Öröklét már, hogy én alattad
Allottam, kedves jávorom!

Állsz még? Bús gondolat így állni
Örökké, mozdulatlanul!
Lásd, én azóta befutottam
A nagy világot botorul.

Mért bámulsz? Én, vidor pajtás
Itt állok némán, bándokod...
Megvénülék!... Küzdes a léttel
Kifárasztott engem nagyon.

Te daloltál, és én a rónán,
Mosolygva intettem feléd,
Ah, mindez elmúlt! Vig mosolyomnak
Ma nálam nem leled helyét!

III.

S itt a tetőn megállva, nézem
A sorban álló hegyeket;
Szép lombos jávor éksül
Kőrös-körül mindegyiket.

A kis falu egy dombocskán áll,
S a völgyből mosolyogva int;
Egy kertből hatalmas dífó
Sötét lombjával föltekint.

A dombot szöngő patak árja
Körülöveze fogja át;
Ép úgy, mint az én kedvesemnek
Az őv szép karsu derekát.

A hegyoldalról pajkos hangon
A szellő halkán panaszol;
... Mint katonák a hadseregben;
Az aljban áll egy nyárfasor.

A nyárfák! Ők ismernek engem,
Itt láttak, mint kis gyermeket;
Lombjuk zizeg, s felém röpítenek
Egy mámoros tekintetet...

Románból: Révai Károly.

Vidéki előfizetőinket kérjük szíveskedjenek az előfizetési díjakat postafüldával beküldeni, hogy a címzalagok nyomtatásánál előforduló zavarok kikerültsenek s az Ujság-ot megszakítás nélkül tovább küldhessük. Mutatvány-számot kívánatra szívesen küld a kiadó-hivatal.

— (A vármegyei közigazgatási bizottságának ülése) Tegnap tartotta rendes havi ülését Kolozsvármegyének közigazgatási bizottsága gróf Béli Ákos főispán elnökelete alatt. Az ülésen előbb az albizottságokat alakították meg, majd a havi ülések napját határozták el. Ez után az alispán jelentése következett a napirend során s e szerint a lefolyt hóban beérkezett 1292 ügydarab, a melyből elintéztetett 1163. A rendészeti igazgatás körében Ajton és Bodonkut községében a közrend megzavarása miatt kivételre rendőri intézkedések keltettek és esendőőr különítmények kiküldetése kérelmet. A gazdasági igazgatás körében az erdélyi gazdasági egyelet azon kérése, melyly saját kebelében felállítandó Kolozs vármegyei szakosztály segélyezése iránt a törvényhatóságot megkeresi, tárgyalás alatt van. Az árvászeki elnök jelentése szerint dec. hóban beérkezett 1960 ügydarab. A gyámpénztárban december végén találtatott: 815.664 K. 90 fillér, a tartalékalap kitétt: 19.831 K. 31 fillér. A pénzügyigazgatás is megtette a maga szokásos jelentését, mely szerint a követelt adók és az egyenes adók módjára beszedendő egyéb kincstári köve-

telések címén befolyt 160.690 K. 66 fillér E jelentések megtétele után az ülés véget ért.

— (A Mária Drottya-Egylet estélye.) Február elsőjén lesz a kolozsvári Mária Drottya-Egylet estélye, melyre nagyban folynak az előkészületek úgy az agilis rendezőbizottság, mint a nagyközönség körében, mely utóbbi ez idén különös érdeklődést tanúsít a fényes sikerrel kecsegtető mulatság iránt. Az estély védnöknői és védnöki tisztelt a következő előkelőségek fogadták el: Bánffy Ernőné báróné, Bánffy Zoltánné báróné, Heinrich Józsa, Kozma Ferencné, dr. Lukács Adolfné, dr. Meltz Hugóné, dr. Pisztorj Mórné uróné. Apáthy István dr., Beldy Ákos gr., Biró Béla, Jancsó György dr., Kiss Mór dr. és Klobucsár Győző. A minden tekintetben kitűnőnek ígérkező estély rendezését Pallós Albert elnök és Baló Gáspár alelnök vezetik.

— (Ankét a kolozsvári színház ügyében.) Az összes budapesti lapok megemlékeznek arról az ankétról, melyet a miniszterelnök a kolozsvári színház ügyében összehívott. S valamennyi a következőképp emlékszik meg színházi viszonyainkról:

— A színház helyzete teljesen tarthatatlan, épülete roskadozó, a legnagyobb mértékben tűzveszélyes és veszélyeztetni a szomszédos egyetemet. A színház igazgatásának rendszere pedig tönkretette az egykor viruló intézményt, mert a magánvállalkozó előtt csak üzlet a színház. Általános a nézet, hogy gróf Tisza színház miniszterelnök módját talál garanciákra, melyek által a színház részére juttatott nemzeti segély nem megy kárba, mint most.

— (Ismeretterjesztő hasznos előadás.) Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság e hó 17-én vasárnap délután 3 órakor a városba közgyűlési teremében ismeretterjesztő előadást rendez, melyre az iparos polgártársakat és segédmunkásokat a helyi bizottság nevében meghívja a rendezőség. Előadást ezúttal dr. Boros György tart „Brassai Sámuel”-ről. A felolvasásra a belépés díjtalan.

— (Az iparhatósági megbízottak beosztása.) Az 1904-ik évre megválasztott iparhatósági megbízottak beosztásairól a főkapitány hirdetményt tesz közzé. E szerint az iparhatósági megbízottak elnöke: Hirschfeld Sándor kereskedő. I. Az iparhatóság és testület lajstromait vizsgálják: Ferenczi Ignác, Szele Márton, ifj. Lászlóczki Samu, Mattay Kálmán, Schuster Emil; a tánciskolákat látogatják: Akessmann Albert, Havas László, Terkál Béla, Lengyel Károly, Hirschfeld Sándor; a műhelyeket vizsgálják: Magyarosi Gyula, Bittó Rezső, Nagy Gábor, Hirschfeld Károly, Bánffy Károly; a gyárakat megismerik: Hevesi József, Simonffy István, Klovizovits György, Demjén Ágoston, Voith Miklós.

— (Helyreigazítás.) Lapunk keddi száma tárcájában, az utolsó oszlop második bekezdése végére értelemzavaró sajtóhiba csúszott be. „Mélán várhatta a Commandónak igazga volt végü levelét” helyesbítve így olvasandó: „Mélán írhatta a Cassandrának igazga volt végü levelét.”

— (A kolozsvári gyermekmenhely.) Ez a nemes intézmény az imént kezdette meg áldásos működését, melyet utján az egész város társadalmának támogatása és rokonszerve kell, hogy kísérje a menhely buzgó vezetőségét. Immáron huszonegy gyermek vétetett föl a menhelybe, kik közül hatot adtak ki dajkaságba. A menhely vezetősége megisméri korábbi felhívását s kéri a szegényebb anyákat, hogy minél számosabban jelentkezzenek a gyermekek gondozásának elvállalása céljából.

— (Éjjeli támadás a Ferenc József-uton.) A Ferenc József-ut, első utcája Kolozsvárnak, mert hiszen az vezet ki az indóházhoz. Mélán hihetők, hogy ott a közbiztonsági állapotok jók. Talán úgy is lenne, ha éjjelenként világítana a város házi bölcsesség azon az uton. De nem világít. Így aztán veszélyes kalandok érhetik azt, a kit útja éjszaka arra visz. Tegnap éjszaka Takáts Andor Máv. főkapitány könnyen véget érte válható éjjeli támadást hártott el lélekjelenlétével. A tövisi 615 sz. vonattal érkezett haza és úgy 4 óra felé lakására indult. Annak közelében a koromsötétségben egy alak egyenesen feléje tart. Takáts előbb kitért az utcából, de a gyanús alak ismét szembe került vele és épen megakart támadni, a mikor Takáts egy véletlenül nála levő karikás ostorral szemé közé vágott a támadónak, oly szerencsén, hogy az ostor a nyaka köré csavarodott és a földre rántotta támadóját. Alig történt ez meg, mikor a támadó cinkos társa ért oda egy nagy botal. Takáts hidegvérrel csak annyit mondott:

— No, most már lövök! — mire a támadók megijedve elfutottak, a Kismező-utca felé. Ez a tény maga elégséges arra, hogy jellemző adatot szolgáltatson a mi közbiztonsági viszony: inkra és egyszersmind reámtatasson arra a krajcároskodó gazdálkodásra, melyel éjjel után eloltják a lámpákat és sötétségbe borítják az utcákat.

— (A vasúti altiszti-kör mulatsága.) A kolozsvári M. A. V. altiszti-kör, mely Schandl Mihály államvasúti ültetveztető védnöksége alatt fejleszt ki kebelében a társas szellemet, jövő hónap hatodikán zártkörű táncestélyt rendez a Központi-szálló nagytérében. A vidámnak ígérkező estélyre

még e hét folyamán szétküldik a meghívókat, viszont azok, kik meghívót nem kapának, de arra igényt tartanak, forduljanak akárcsak levelező-lapon is a rendező-bizottság Ferencz József-ut 52. szám alatti címéhez, hol a jegyek is megválthatók előre.

— (A kisbirtokosság ténylegisége.) Öröndes birtokvásárlásról értesít bennünket alsó-rákosi, (Nagy-Küküllővármegye) tudósítónk. Az ottani községi kisbirtokosságnak 252 kisbirtokos tagja megvásárolta gróf Teleki Sámuelnek győnyörű birtokát négyszázhuszezer korona vételáron. E tény mindenestre a kisbirtokosság ténylegisége — az pedig, hogy a vásárlók a grófi kastélyt községüké gyanánt adományozták a falu részére — az viszont mindenestre a vásárlók nemes gondolkodását jelenti.

— (Két család nyomora.) Egy tisztai hölgyekből álló társaság 6 koronát, Moldován Gyuláné 6 koronát viszont Sz. N. nyomorgó családjá részére küldött be hozzáknak. A fenti összegeket rendeltetési helyükre juttatjuk.

— (Farsangi prédikáció.) A Minorita-rend helybeli házfőnökének értesítése szerint a legközelebbi farsangi prédikációt e hó 16-án szombat este 6 órakor Bujnovszky Aurél minoritarendi áldozár fogja mondani.

— (Az Ifjúsági Egyesület.) Mely most egy éve alakult, szombaton tartotta meg évi közgyűlését Elek Gyula igazgató elnöke alatt a városi milleniumi iskolában. A múlt évi sikeres eredményt, melyet az egyesület a múlt évben felmutatott öröndes tudomásul vétetett. A múlt évben öt felolvasó estélyt rendezett az egyesület nagy közönség jelenlétében. Pénztár maradványa a múlt évről 56 korona, mely kamatozásra van elhelyezve. Pénztárnoknak a gyűlés Téglás Károly építőmestert választotta meg. Az idén is volt már egy felolvasás. A legközelebbi felolvasó est szombaton lesz megtartva.

— (Magyar gyalázó román könyvelő.) Még a múlt hó folyamán közöltük a fenti cím alatt azt a felháborító esetet, a melyet egy magyaról megfélemezett ember követett el a hunyadvármegyei Dobrán. A cikkben azt írtuk, hogy az illetőt Oláriu-nak hívják és a „Fagatana” könyvelője. Oláriu Adrian ur a „Fagatana” könyvelője most kijelenti, hogy a botrány elkövetője nem ő volt, hanem, mint a csendőrség is kiderítette, egy másik Oláriu, ki nem könyvelő, hanem mint ügyvédi írónk van a „Fagatanánál” alkalmazva. Cikkünk tartalmát ez értesítés után is fentartjuk, természetesen azon változással, hogy a botrány okozója nem Oláriu könyvelő, hanem egy Oláriu nevű ügyvédi írónk volt.

— (Megfagyott ember.) A városunkban napok óta uralkodik nagy hideg egyre szedi áldozatait. Tegnap is megfagyva találtak egy, eddig ismeretlen embert a Rudolf-utca 66 számú ház istállójában. Még volt benne élet mikor beállították a mentők a belgyógyászati klinikára, de egy pár óra múlva anélkül, hogy eszmélhetett volna, meghalt. A rendőrség az elhalt ember kilétének felderítésére nyomozást vezetett be.

— (A talpasi forrongás.) Talpas, aradmegyei községben maig nem változott a helyzet. Súlyosabb zavargás tegnap nem történt, a lakosság azonban még mindig ingerült s egyáltalán semmi kilátás nincs arra, hogy békés megegyezés jöjjön létre. Éppen ezért a 33-ik gyalogezred almarozott százada Garzerolli százados vezetésével ma reggel az arad-cesanádi vasutak különvonatán elindult Talpasra és megszállja a községet. A hadilétszámra kiegészített századdal a parancsnokon kívül a következők tisztek mennek ki: Calvetti és Szerb főhadnagyk, Meizel és Zoltai hadnagyk. A katonaság, mely belügyminiszteri jóváhagyással vonult ki, valószínűleg egy hónapot fog talpason tölteni s ez idő alatt a legszigorúbb fegyelmi intézkedéseket lépteti életbe. A lakosoknak az esti órákban nem szabad lakásukról távozni, éjjel és nappal az utcákon váltott őrzékek cirkálnak s minden, a faluban található fegyvert elköbzognak. Ez így tart mindaddig, míg a rend és nyugalom helyre nem áll s ha a jelenlegi állapot egy hónapnál tovább tartana, akkor nagyon valószínű, hogy a tavasz is ott kinn leli Talpason a katonaságot.

— (Erdélyi főispán a román királlyal.) Gróf László István Maros-Tordavármegye főispánját, mint a „Székelység” írja, a román király meghívta az udvari bábra. A főispán a napokban utazik le Bukarestbe, hogy résztvegyen az udvari bálon.

— (Táncvigalom Aranyos Gyésen.) Az aranyos-gyéresi intelligencia, az ottani állami iskola termeiben az ev. ref. egyház újonnan építendő temploma javára és a szegény iskolás gyermekek felségélyezésére e hó 30-án táncvigalmat rendez. — (Gyilkosság a hegytetőn.) Felső-Csernátonból indult Parajdra a napokban Kusztos István sóvársárlás dolgában. Apró kis székely lovacska vitték a gyanútlanul igyekvő székely gazdát. És mikor a székely a Nyerges tetőre ért, a fák közül fehér zekés alakok ugrottak elő. A kocsi megállították s a bent ülő Kusztost minden védekezése dacára úgy össe-vissza szurkálták, hogy holtan, vérbenfagyva feküdt a kocsiában, a midőn a székely lovacska visszafordult és haza cipelték a megölt és kirabolt gazdájukat. Kusztos István özvegyén kívül négy kis gyermeke siratja. A ha óráig erődes intézkedéseket tett folyamathoz a rablógylók kinyomozása iránt.

— (Harc az erdőben.) Orzalmos kegyetlenséggel véghezvitte gyilkos történet tegnapelőtti éjjel a turócmező Poruba közszeg határában lévő uradalom erdőben. A gyilkosságot — mint nekünk érjék — vadászok követték el. Az eset részletei a következők: Smolen Mátys, Smolen Antal, Benyó András és Bencsik Mihály porubai lakosok a környéknek legveszedelmesebb orrvadásai voltak. Ez a négy ember valóságos réme volt az erdővédeknek s valamennyien fegyházaat is öltek az erdővédek ellen elkövetett merényleteikért. Czajlik Ferenc erdővéd elhatározta, hogy ártalmatlanná teszi őket. Vasárnap délután Czajlik a faluban járt s ott értesült, hogy a négy orrvadás az éjjel lesre készült. Czajlik hazament s magamellé véve Kucskó Péter erdőshuancsot s az erdőbe tért az orrvadászokra lesni. Egy bozót mögött húzták meg magukat s várták a négy embert, akiknek arra kellett volna elhaladni. Amint ott gubbasztottak, egyszerre négy oldalról is lövés érte őket. Czajlikot a combján érte a lövés, míg Kucskó az egyik karján sebesült meg. A lövés után felugráltak, hogy biztosabb menedékhelyre fussanak. — Kucskónak sikerült is a menekülés, ellenben Czajlik, a kinek a lába volt megölve, elbukott. — A vadászok erre megröghanták és puskáikkal teljesen szétverték a fejt. — A mikor pedig az áldozat már kiesenvedett, lábainál fogva felkötötték egy fára. Kucskó, a ki a Czajlik segélykiáltásait hallotta, lefutott a közszegbe a csendőrséghez, a honnan egy őrárral tért vissza az erdőbe, a hol a szerencsétlenül járt ember holttestét megtalálták. A csendőrség még az éjjel üldözőbe vette a négy gyilkost, a kiket azonban csak vasárnap sikerült letartóztatni és bekísérték őket a járásbíró-ság börtönébe.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, csütörtök, 1904. jan. 14-én:
Fourchambault család.
Színmű 5 felvonásban.

Kézde 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap pénteken, jan. 15-én:

A tavasz

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Fourchambault család. (b. 100. sz.)
Péntek: A tavasz. (b. 101. sz.)
Szombat: A bajusz. (b. 102. sz.)
Vasárnap d. u.: Proletárok. Ifjúsági előadás VI.

Vasárnap este: Tolonc. (b. 103. sz.)

* Stuart Mária. Szép közönség gyűlt össze tegnap este a színházban, hogy meghallgassa Sturt Mária színdarabát. A címszerepet Tótyölgyi Margit játszotta, ki ebben a szerepben a budapesti Nemzeti Színházban is szép sikert aratott. Drámai erővel, megrázó hatással állította előnk a fogoly királynok tragikus alakját és a közönség sűrű és viharos tapsai bizonyították, hogy alakítása mindvégig bensőségesebb, megkapó és megrázó részletekben bővelkedett. Az I. felvonás végén egy hatalmas babérkoszorút nyújtottak fel a művésznőnek. A másik fő női szerepet Laczko Aranka játszotta, nem teljes sikerrel ugyan, de kielégítően. A társulat drámai személyzete teljes számmal vett részt az előadásban, sőt még egy nagyobb szerep jutott Kassainak is. Szakács, Szentgyörgyi, Tompa, Somlai, Szegő, Mészáros, Váradi vetek még részt az előadásban és különösen Szakácsnak szép sikere volt tegnap is.

* Fourchambault család. Ma este kerül újra színpadra az itt jő ideje nem játszott híres francia színmű, melynek főbb szereplőit már a napokban közöltük.

* Proletárok. Vasárnap délután, ifjúsági előadás gyanánt szerepel a műsoron Csiky György kiváló színműve, mely előtt Solyom János polgári iskolai tanár tart majd bevezető értekezést.

Távíratok

Az obstrukció célja.

Budapest, jan. 13.

Az obstrukció egyik vezéralakja kijelentette ma nyíltan, hogy a obstrukció célja: **Tisza megbuktatása.** Ezt egy intímusa hírül vitte a miniszterelnöknek, a ki nyugodtan azt válaszolta:

— Csak beszéljenek — az nekem nem árt!

A delegáció összehívása.

Budapest, jan. 13.

A magyar delegációt február hó 15-ére hívják össze.

A közös hadügyminiszter beszéde.

Budapest, jan. 13.

Politikai körökben általában a Reich hadügyminiszter tegnapi beszédével

foglalkoznak. A vélemények a beszéd felől nagyon eltérők, de valamennyien megegyeznek abban, hogy a mig a beszéd általános-ságban igazat ad a Tisza által elfoglalt álláspontnak, addig a részletekben szerencsétlen konklúziókra vezethet. A beszéd különben telve van a magyar közjogba ütköző kijelentésekkel, mit holnap a Ház an is szóvá fognak tenni, mert maga Tisza is kijelentette, hogy szívesen veszi, ha erre vonatkozólag kérdést intéznek hozzá.

A Ház munkarendje.

Budapest, jan. 12.

Az ujoncjavaslat letárgyalása után egy kis szünetet kap a képviselőház és utána nyomban az indemnitást tárgyalják, majd a beruházási törvényjavaslatot.

A király a csehek obstrukciója ellen.

Budapest, jan. 13.

A legutóbbi delegációnális fogadtatás alkalmával a felsége elítélőleg szolt a csehek által folytatott obstrukcióról kiméletlenül és keményen elítélte azt. A Brünneben megjelenő »Pozor« most azt írja, hogy a király szavainak hatásaként az ifjú csehek klubjában erős mozgalom indult meg az obstrukció folytatása ellen.

Kereskedelmi szerződés Olaszországgal.

Bécs, jan. 13.

A Wiener Zeitung közlésezi a már jelzett császári rendeletet, mely a kormányt felhatalmazza az Olaszországgal és Mexikóval való kereskedelmi és forgalmi határozatoknak rendelti uton való szabályozására. A rendelet következő szövege: Az 1867-ik évi december 21-iki állami alap-törvény 14. §-a alapján elrendelem a következőket:

1. §. A kormány felhatalmazást nyer az Olaszországgal való kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak legfőbb 1904. szeptember 31-ig ideiglenesen elrendelt uton való szabályozására. — Hasonlóképpen felhatalmazást nyer a kormány a Mexikóhoz való viszonyt az 1902. évi május 26-iki törvény alapján egy év tartamán fenntartani.

2. §. E rendelet végrehajtásával, mely kihirdetése napjával lép érvényességre, összes miniszteriumomat bézm meg. Bécs, 1904. január 9. Ferencz József s. k. (Következik az összes miniszterek aláírása.)

A japán-orosz háború.

Budapest, jan. 13.

Londonból érkezett hírek szerint, Oroszország kér megadni a legnagyobb koncessziókat, mert a cár semmi körülmények között nem akar háborút, annál is inkább mert az Oroszországot teljesen készenlétlenül találán.

Pétervárról jelentik: Az orosz távirati ügynökség, szemben egy berlini lap Pétervárról kelt ama közleményével, mely a közel jövőben kiadandó és a keletázsiai helyzetre vonatkozó kormánykom-münikét tartalmazza, jelenti, hogy a közlemény alaptalan. Eddig hivatalos nyilatkozat nem érkezett és egyelőre hivatalos helyről való értesülés szerint nem is várható.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti Tokióból: Ama felelet, amelyet Japán fog adni Oroszországnak, valószínűleg kéri fogja Oroszországot a meghatározott időn belül való válaszadásra. Azt is jelenti, hogy a szöuli orosz követség őrsege nem lesz nagyobb 126 főnyire. A japán követ azt ajánlotta, hogy egyezzenek meg, nehogy a japán és az orosz őrseg között összeütközésre kerüljön a sor, amibe az orosz követ nagyon szívesen beleegyezett.

Elhunyt püspök.

Budapest, jan. 13.

Rimely Károly püspök, ki nemrég ünnepelte püspökségének tíz éves jubileumát, ma Beszterczén 79 éves korában meghalt. Az elhunyt püspök a Pazmaneum igazgatója is volt, valamint a magyar nyelvter-tanította Rudolf trónörökös és Klotild főhercegnőt is.

Lemondás a jegyzőségről.

Budapest, jan. 13.

Gróf Teleki Sándor levelet intézett a képviselőház elnökségéhez, melyben tudatja, hogy sokoldalú

elfoglaltsága miatt lemond a Ház jegyzői tisztéről. Sokan politikai pikantériát tulajdonítanak Teleki Sándor lemondásának. Fővárosi tudósítónk ez irányban kérdést intézett gróf Teleki Sándorhoz, ki azonban kijelentette, hogy lemondásának semmi más oka nincsen, mint más irányu nagy elfoglaltsága. Még Széll Kálmán idejében le akart mondani a jegyzői tisztéről, de akkor a válságos helyzetre való tekintettel maradt, most azonban már tovább nem képes eleget tenni a jegyzői tiszttel járó kötelezettségeknek.

REGÉNY.

Synnöve Solbakken.

Írta: Björnstjerne Björnson.

Fordította: Jeanette. (36)

Anyjának sem volt bátorsága, mindent elmondani, ami szívén fektett, csak ennyit felelt:

— Az Ursten néha ujjmutatással szolgál az embereknek, hogy tudják, honnan érheti veszély; így van ez a jelen esetben is.

Ezzel felállt, mert marháik hazatérőben voltak a legelőről, előlük sietett és Synnövet is magával hívta ki lassan követve.

Solbakken Karen most el volt foglalta e csorda üdvözlésével. Egyik ténen a másik után lassan, jóllakottan camogott, de mindegyik megismerve gazdaszonyát, jókedvűen bögött. Karen megismogatta őket, nyájasan beszélt hozzájuk és látva marháin, mely szépen fejlődtek, ismét visszatért jókedve.

— Isten nem hagyja el azt, ki őt el nem hagyja — mondta leányának. Segített Synnövének, kinek a munkája ma lassan ment, behatáni állatjait, fejni, dacára, hogy nem szándékozott ennyi ideig itt időzni.

Mikor már el volt szűrve a tej, készföldött hazamenni, Synnöve el akarta egy darabon kiserini.

— Nem, nem! — mondta anyja, — bizonyosan fáradt vagy, nyugalomra van szükséged.

Üres kosarát karjára véve, erősen Synnöve szemébe nézte mondá:

— Nemokára ismét előjövök, meg-nézni, hogy vagy... Gondolj mi reánk, szüleire és senki másra!...

Alig ment el anyja, Synnöve gondolkodni kezdett, miképpen bírna leggyorsabban hirt küldeni Gnanlindenbe. Előhívta Thorbjörn öccsét, de mikor elébe állt a fiu, visszariadt a gondolatától, hogy reá bizza titkát, azt mondván neki:

— Már nincs szükségem reád.

Azután arra gondolt, hogy személyesen megy oda, mert hirt akart mindenáron szerezni Thorbjörnről. Nem szép volt Ingridtől, hogy nem értesítette őt, gondolta magában.

Az est szép világos volt, a távolság pedig nem olyan nagy, hogy meg ne tehesse az utat, ha vágya oda vonzza. Mialatt ezen gondolkodott, újra eszébe jutottak anyja szavai, ismét sirni kezdett és tovább egy percig sem habozva, kendőt dobva vállaira, egy mellékuton, hogy a fiuk ne lássák meg, utnak indult.

Minél tovább haladt annál jobban sietett, mikor a galog utra ért, szaladni kezdett; lábai alatt megmozdultak a kavicsok és lefelé gurultak, ezek lármája megijeszté. Jól tudta ugyan, hogy ezen lármát a leguruló kövek okozák, mégis megijedt, mert azt hitte valaki követi; megállt és hallgatódzott. Nem, nem követ senki és még gyorsabban futott tovább. Futásközben egy félig szabadon álló nagy követ érintett lábával, mely előtte gurulni kezdett, oly pokoli lármát okozva a kavicsos talajon, még jobban megijedt midőn az uton egy élőlényt látott mozogni. Vadlílra gondolt, megállt, hogy lélekzetet vegyen, e mozgó alak alatta szintén megállt, Ho-! — hallatszott alulról. Anyja volt. Első dolga volt Synnövének, félreugrani és elbujni. Ülve maradt jó ideig, megvárni, hogy anyja megismerte-e és visszajön-e, anyja azonban tovább haladt.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Lapfőlapjados:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Szolgcsont pénzkölcsönt

törlesztéses pénzkölcsöntök földirtokra, kolozsvári házakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elinéznek, valamint drága kamatu kölcsönöket olcsóbb törlesztéses kölcsönre átkonvertálók. **Kölcsönt kaphatnak** Állami, megyei, városi tisztviselők, katonatisztek, hivatalnokok és nyugdíjasok 5—15 évre legtöbb esetben kezes nélkül, minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta ezíre 10 korona futandó. **A kölcsön iránti beadvány 10—12 nap alatt elintéztet nyer.** Minden irányban a legnagyobb diszkrétus biztositattik. Megkeresésnél köldendő: állás, évi törlesztéses szolgálati és szünetelési idő.

FRIEDMANN SÁMUEL.

országos földhitel- és személykölcsön intézete. Kolozsvár, Király-utca 16. Ertekezni lehet délután fél 3—5 óráig. 2844 18-6

Előleges kiadás nem szükséges!

Hirdetmény.

Az Erdélyrészi Magyar Jelzálog-Hitelbank

Részvény-Társaság

XII. rendes közgyűlését

1904. évi január hó 31-én d. e. 11 órakor

tartja meg Kolozsvárt, Rózsa-utca 1. szám alatt saját házában üléstermében, melyre az intézet t. részvényesei ezennel meghívattak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés az 1903. évi XII. üzleti évről.
2. Az 1903-ik évi zárszámadás (vagyonmérleg, veszteség-nyereség számla) előterjesztése, valamint a felügyelő-bizottság arra vonatkozó jelentésének bemutatása.
3. Határozathozatal a zárszámadás jóváhagyására, valamint a tisztá nyereségre vonatkozó igazgatósági és felügyelő-bizottsági javaslat tekintetében.
4. Határozathozatal a felmentvény ügyében.
5. Az alapszabályok 20. és 105. §-nak módosítása.
6. Öt felügyelő-bizottsági tagnak egy évre leendő megválasztása.
7. Indítványok.

A t. részvényesek figyelmébe ajánljuk, hogy az alapszabályok 69. §-a értelmében, a közgyűlésen csakis olyan részvényes bír szavazati joggal, ki részvényeit a nem esedékes kamatszélvényekkel együtt 8 nappal a közgyűlés megtartására kitűzött nap előtt, az intézet pénztáránál leteszi és erről elismervényt és igazoló jegyet kap.

Közzétetik egyúttal, ezen a helyen is az 1903. évi zárszámadás azzal, hogy azok a t. részvényesek, kik az igazgatósági jelentést netán a hirdetmények megjelenése után, kézhez nem vették, az intézeti irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Mérleg-számla: Tartozik: Pénztári készlet: 43043.29 K. Osztrák magyar bank giro: 1569.19 K. Jelzálog számla: 5488598.85 K. 5%-os záloglevél készlet: 695287.50 korona. 4 1/2%-os záloglevél készlet: 119796 korona. Záloglevél biztosító alap: 429356 kor. Ingatlanok: 89016.01 korona. Váltó számla: 171103.32 kor. Intézeti ház: 70000 kor. Kézizálog kölcsönök: 104257.65 kor. Jelzálogos annuitások 225920.77 kor. Felszerelések: 4130 kor. Összesen: 7442072.58 kor.

Követel: Részvénytőke: 800000 korona. Tartalék alapok: 197720 kor. Kibocsátott: 5%-os záloglevelek: 3446800 kor. Kibocsátott 4 1/2%-os záloglevelek: 293400 kor. Kisorsolt 5%-os záloglevelek: 86200 korona. Kisorsolt 4 1/2%-os záloglevelek: 4600 korona. Kisorsolt 4 1/2%-os községi kötelezők: 4000 kor. Jelzálog kölcsönvevők biztosító alapja 57762 K. Betétek: 135142.59 kor. Záloglevél szelvények: 76485.83 kor. Részvény szelvények: 442.— korona. Engedményezett kölcsönök: 1980804 23 korona. Bekebelezési illetékek: 5686.70 korona. Különlékélt folyó számlája: 214217.20 kor. Előre fizetett jelzálogkamatok: 36871.06 kor. Nyereség: 101940.97 kor. Összesen: 7442072.58.

Veszteség és nyereség számla: Tartozik: Fizetések, nyomtatványok, hirdetések, bélyeg és postai kiadások: 34457.80 korona. Iroda-helyiségek és tisztviselők lakbéré: 7940 kor. Adók: 13340.40 kor. Betétek utáni kamatok: 5704.60 korona. Betét kamat adó: 570.47 kor. Engedményezett kölcsönök kamatai: 98648.66 kor. Felszerelésekből leírás: 460 K. Nyereség: 101940.97 K. Összesen 263062.90 K.

Követel: Nyereség áthozat: 2360.32 kor. Záloglevelek kamatai: 36449.34 kor. Adómentes értékpapírok kamatai: 18735 korona. Váltók kamatai: 8675.20 kor. Betétbe helyezett tőkék kamatai: 25533.60 kor. Kézizálog kölcsönök kamatai: 17572.81 kor. Jelzálog kölcsönök kamatai: 82744.92 kor. Intézeti ház jövedelme: 2523.11 kor. Összes jutalékok a jelzálogkölcsön üzletből és nyereség az eladott zálogleveleken 68468.60 korona. Összesen: 263062.90 korona.

Fennebbi hirdetménnyel egyidejűleg köz-
zétetik, hogy az 1903. december 31-én

1. Az erdélyrészi magyar jelzáloghitelbank r.-t. forgalomban lévő összes zálogleveleinek névértéke: 3740200 koronát tett ki, mely összegből a törvényszerű mennyiség az 1904. május havában tartandó szabályszerű kisorsoláskor fog bevonatni.

2. Ezen záloglevelek biztosítékául szolgáló az intézet tárczájában lévő jelzálogos követelések összege: 3507794.62 korona.

3. Az intézet tárczájában lévő jelzálogkölcsönök alapján az intézet javára lekötött elzálogok összértéke tett: 9515208 koronát.

4. A záloglevelek külön rendelt és az 1876. évi XXXVI. törvényben elkülönítve kezelt bizt. Magyar takarékpénztárak közp. bankjának 408000 korona n. é. 4. 3%-os adómentes zálogleveleiben és a Magyar jelzáloghitelbank 10000 korona n. é. 3%-os adómentes nyereségyenléiben van elhelyezve.

Kolozsvárt, 1904. január 11.

Az Igazgatóság.

Szám. 776—1903.
vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírrá teszi, hogy a kolozsvár vidéki bír. járásbíróságnak 1903. évi Sp. I. 645/1. számú végzése követ. kértében dr. Ötvös Lajos ügyvéd által képviselt Tischler Mór javára Kertész István ellen 300 korona s járuléka erejéig 1903. évi december hó 8-án foganatosított biztosítási végrehajtás után lefoglalt és 1198 koronára becsült követel. ingóságok, lovak, szarvasmarhák, házbeli butor stb. nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek a Kolozsvár vidéki bír. járásbíróság 1903. évi V. 1048/2. számú végzése folytán 300 korona — fillér tőkekövetelés, ennek kamatai, 1/3% váltódi és eddig összesen 54 kor. 82 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Magyar-Sárdon adós lakásán leendő esküvőjére 1904. évi január hó 27-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a leg-többet ígérőnek, szükség esetén becsőron alul is elfogadják adni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi január hó 6. napján.

Piger János,
kir. bír. végrehajtó.

ELADÓ

készpénzfizetés mellett, kezelési hiánya miatt Kolozsvár legforgalmasabb utcájában fekvő

szatócs üzlet

Korlátolt italmérés és dohány-áruházzal. Kimutatható 16.000 korona évi forgalommal, hitelüzlet teljesen kizárva. Üzlethez tartozó 4 szoba, 2 konyha, 2 étés kamara, 2 pincze, 1 istálló, 3 faszín helyiségekkel.

Évi bér 600 forint, áruárakat berendezéssel 1500 forint. Czim e lap Kiadóhivatalában megtehető.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.

Nagy raktár az összes hangszerekben. Nagy javítóműhely. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Minden rendű és rangú

tisztességes, szorgalmas ember szakismeret nélkül, állandó vagy mellékfoglalkozásként

több száz korona

kényelmes havi jövedelemre tehet szert.

Szíves ajánlatok foglalkozás és viszonyok megjelölésével

a „Mercur” váltó-üzleti részvény-társasághoz

Budapest, V. ker., Fűrdő-utca 3. sz.

Részvénytőke: 1.000.000 korona.

Tisztelettel értesítjük a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy bevásárlási utainkból hazaérkezvén, az alis-
TÁVIRAT!
mert elsőrangú gyárosoktól sikerült igen jutányosan az

Őszi- és téli évadra FÉRFI és NŐI
szébbnél-szebb szöveteket beszerezünk, melyeket Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 40. szám (saját ház) alatt levő nagy posztóraktárunkban árusítunk.

Raktárunk vannak a legfinomabb magyar, angol és brünni, valamint francia és skót gyártmányú szövetek a legdivatosabb minőségben. Papok részére felöltőknek, téli kabátoknak, szalon ruháknak nagy választék. Továbbá egyenruháknek előírás szerinti kelmékben.

Nők részére csakis a legfinomabb és legújabb divatu angol és skót gyártmányú szövetek: kosztümöknék és gallérokak oly szép minőségben, hogy a legkényesebb izlésnek is meg tudunk felelni.

Vidéki megrendelőknék kívánatára mintákkal szolgálunk.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, biztosítjuk egyúttal jutányos és pontos kiszolgálásról.

MOSKOVITS B. ÖRÖKÖSEI

Zauderer, üzletvezető.

A városi és vidéki Nagyközönség szíves figyelmébe.

Bronztárgyak, Dohányzó és írókészketek, Képkerek, Nippek és Disztárgyak.
Valódi angol és francia Illatszerek, Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok. Fog, Köröm, Haj és Ruhakefék.

Schuster Emil
Kolozsvár, Mátyás király-ter. (Gróf Radóczy-palota.)
Telefon: 185.

Leghíresebb gyártmányu serates és golyós Vadásztgyverek Revolverek. Töltény-hüvelyek és Revolver-töltények. Vadászczipők és Csizmák, Halinák, Gummi Vadász csizmák és Czipők, Amerikai sár-czipők urak, nők és gyermekek részére.

Valódi dániai iramszarvas Borkabátok szörme vagy flanel beléssel. Bőrnadrágok, Mellények és Sapkák. - Vizhatlan Soden Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött, szőr, Glace, szarvasbőr és valódi angol Keztyűk. Téli és őszi villamos zseb és olvasó lámpák, külön teienek.

Valamint több itt fel nem sorolható cikkek állandó nagy választékban.

2313 1-1-360

Játékszerek.

Joánovics Festvérek
(ezelőtt KATÓ J.)
Fényképészek! 2731 37-50
Mátyás király-ter 32 Telefon szám: 150.

Speciálisták gyermek-felvételekben!
Elsőrendű műterem, készít platin és fényes képeken kívül: nagyításokat, aquarelleket, olajfestményeket

meglevő kis képek után. Öltözők a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak. A téli hónapokban a műterem minden helyisége fűtve van.

HERMANN E.
varrógép és kerékpár nagy raktára
Kolozsvárt, Egyetem-u. 6 sz.

Ujjonnan berendezett mechanikai o
műhelyben minden mechanikai
javítások olcsón, gyorsan és ponto-
o o o san eszközöltetnek o o o

1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 30—50 frtig.
1 karikahajós 65—80 frtig.
1 Central Bobbin 86—90 frtig.

Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson D. 12., Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. stb. A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók. o o o o o o

2594 112—* Gépeimért 10 évig felelek.

1 új kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár köpeny 4—6 frtig.
Kerékpár 1. miló gummi 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól.
1 lrt 50 krig. Kerékpár acetilen lámpa 2 frt 50 krtól 5 frtig stb. stb.

Valódi Erdélyi hegyaljai Tisztán kezelt Borok!
2514 56—*

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatság rendező bizottságokat tisztelettel értesítem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, úgy mint saját termésű valódi hazai borok, Erdélynek leghíresebb borvidékéről, mely borok szakértők által rég egy rangban a híres Tokajival osztályozva vannak, a legmesszebb-menő felelősség és legelőnyösebb árak mellett, a következőképen eladásra bocsátom.

Zárt palackokban literenként:
Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor I. oszt. — K 84 f
" " " " II. " — K 72 f
" " " " III. " — K 60 f
" " " " decsenye bor . . . I K 10 f

Zárt 7 deciliteres palackokban:
Erdélyi hegyaljai som . . . — K 90 f
" " risling . . . — K 90 f
" " muskotálv . . . I K 20 f
Valódi egri bikavér . . . I K 20 f
" " piros bor, literenként — K 84 f

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve! Ezen árak bárhova hazaszállítva készpénzfizetés mellett értendő. — Üvegek 15 napra kölcsönképen adtnak.

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállíttatik!

Bortüzletem szoliditására személyes meggyőződésért, maradtam tisztelettel

Ötvös Danielné,
KOLOZSVÁRT, Óvár, Bocskay-utca . szám,
(Mátyás király születési háza szomszédságában)

Telefonszám 511.